

OPĆI PODACI			
IME I PREZIME	Višnja Vekić-Kljaić		
Naziv studija	Poslijediplomski sveučilišni znanstveni doktorski studij „Pedagogija i kultura suvremene škole“		
Matični broj	208		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti (staviti križić u	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ po osnovi znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca	Marija i Zdenko Vekić		
Datum i mjesto rođenja	2.11.1967. Osijek		
Adresa	Sjenjak 6, 31000 Osijek		
Telefon/mobitel	031 575 019 / 0917929580		
e-pošta	vekickljaic.visnja@gmail.com		
ŽIVOTOPIS			
Obrazovanje (od novijega k starijem datumu)	2008./09. – 2010./11.	Fakultet prirodoslovno matematičkih i odgojnih znanosti, Sveučilište u Mostaru, diplomirala i stekla stručnu spremu VII stupnja i stručni naziv - Profesor predškolskog odgoja	
	1986./87. – 1987./88.	Pedagoški fakultet Osijek, diplomirala na programu studija Predškolskog odgoja i stekla naziv - Odgajatelj predškolske djece	
	1982./03. – 1985./06.	CUO "Braća Ribar" Osijek, stekla naziv - Suradnik za predškolski odgoj	
	1974./75. – 1981/82.	Osnovna škola "Dobriša Cesarić" - Osijek	
Radno iskustvo (od novijega k starijem datumu)	Od 1993. do danas zaposlena u Dječji vrtić Osijek		

<p>Popis radova</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vekić-Kljaić. V. (2014), Pedagoška vrijednost dječjih likovnih radova. Umjetnik kao pedagog pred izazovima suvremenog odgoja i obrazovanja, Zbornik Prvog međunarodnog znanstvenog i umjetničkog simpozija o pedagogiji u umjetnosti, Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku, Umjetnička akademija u Osijeku (u tisku). 2. Vekić-Kljaić, V. (2013). Center for mathematics in living room of the pre-school education institution. U: Pavleković, M., Kolar-Begović, Z., i Kolar-Šuper R. (ur.) Mathematics teaching for the future. Zagreb: Monografija znanstveno-stručnog skupa, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Učiteljski fakultet u Osijeku i Odjel za matematiku, 77 - 83 3. Vekić-Kljaić, V. (2011). Supporting development of mathematical skills of preschool children through projects. U: Pavleković, M., (ur) Treći međunarodni znanstveni skup Matematika i dijete Osijek: Monografija znanstveno-stručnog skupa, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Učiteljski fakultet u Osijeku i Odjel za matematiku, 174-179. 4. Vekić-Kljaić, V. (2009). Ljetovanje djece. U: Babić, N. i Redžep Borak, Z. (ur.), Dječji vrtić- mjesto učenja djece i odraslih. Osijek: Zbornik radova 4. stručnog i znanstvenog skupa, Centar za predškolski odgoj Osijek, 245-250.
<p>Popis aktivnih sudjelovanja na kongresima</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2014.-Pedagoška vrijednost dječjih likovnih radova. Prvi međunarodni znanstveni i umjetnički simpozij o pedagogiji u umjetnosti. Umjetnik kao pedagog pred izazovima suvremenog odgoja i obrazovanja (Osijek, 17.-18. listopada 2014. god.). 2. 2013.-Center for mathematics in living room of the pre-school education institution. The 4. International Scientific Colloquium Mathematics and children. (Osijek, 19.-20. travanj 2013 god.). 3. 2012.-U potrazi za kvalitetom profesionalnog razvoja. Međunarodna konferencija - Sukonstrukcija profesionalnog razvoja, put prema kvaliteti, pravednosti i uvažavanju različitosti u odgoju i obrazovanju (Opatija, 15-17. listopada 2012.god.). 4. 2011.-Projekt o svemiru kroz ISSA Pedagoške standarde, Treća regionalna konferencija edukatora - „Kvalitetno obrazovanje-kompetentni odgajatelji/učitelji 21. vijeka", (Bjelašnica, BIH, 20-23.kolovoz 2011. god.).
<p>NASLOV PREDLOŽENE TEME</p>	
<p>Hrvatski</p>	<p>Strukturne i sadržajne odrednice kurikuluma ranog odgoja</p>
<p>Engleski/njemački</p>	<p>Structural and Content Determinants of Early Childhood Curriculum</p>
<p>Jezik na kojem će se pisati disertacija</p>	<p>Hrvatski jezik</p>

OBRAZLOŽENJE TEME

Sažetak na hrvatskom jeziku

(maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)

Kurikulum je moguće odrediti kao skup planiranih i implicitnih odrednica koje usmjeravaju odgojni i obrazovni proces prema zadacima i sadržajima izvedenih iz cilja te upućuju na organizacijske oblike i načine rada, postupke provjere uspješnosti u zavisnosti od mnogobrojnih procesnih faktora i okolnosti (Previšić, 2007). Strukturu kurikuluma čine ciljevi, nastavni sadržaji, organizacija, metode i strategije poučavanja i učenja te vrednovanje. Strukturne odrednice kurikuluma ranog odgoja koincidiraju sa sastavnicama kulture ustanove ranog odgoja koju čine prostor, organizacija vremena, socijalni odnosi i komunikacija te vrijednosti, uvjerenja i stavovi odgajatelja. Ovim radom istražiti će se kompleksnost razvoja kurikuluma ranog odgoja unutar određene ustanove. Koristit će se akcijsko istraživanje s elementima etnografskog pristupa, kao najučinkovitija metodologija razumijevanja složenih struktura i procesa unutar odgojno-obrazovne ustanove te unaprjeđenja njezine odgojno-obrazovne prakse i kurikuluma. Rezultati istraživanja mogu poslužiti kao predložak za poticanje potrebnih promjena u praksi hrvatskog ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.

Ključne riječi: kurikulum ranog odgoja, struktura, sadržaj, vrtić

Sažetak na engleskom/njemačkom jeziku

(za one koji žele da im se odobri pisanje disertacije na stranom jeziku - maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)

Curriculum could be defined as a set of planned and implicit determinants that direct the educational process towards tasks and contents derived from objectives and indicate organizational forms and methods of work and procedures of verifying achievement, depending on multiple processual factors and circumstances (Previšić, 2007). The structure of curriculum is comprised of objectives, teaching contents, organization, teaching and learning methods and strategies, and assessment. The structural determinants of early childhood curriculum coincide with components of culture of early childhood education institutions, namely space, time organization, social relations and communication, and preschool teachers' values, beliefs and attitudes. This dissertation aims to explore the complexity of developing early childhood curriculum of a specific institution. Action research, with elements of the ethnographic approach will be used as the most effective methodology of understanding the complex structures and processes within an educational institution, and improvement of its educational practice and curriculum. The results of this research could be used as a template for encouraging necessary changes within the practice of Croatian early childhood education.

Keywords: early childhood curriculum, structure, contents, preschool

Uvod (maksimalno 2000 znakova s praznim mjestima)

Većina suvremenih kurikulumskih modela u području ranog odgoja oslanja se na konstruktivističku teoriju učenja. Ona se očituje u istraživačkom i otkrivačkom pristupu učenju, nasuprot izravnom poučavanju djece sadržajima. Učenje se smatra procesom kojeg obilježava spiralna progresija i koji vodi kvalitativnim te kvantitativnim transformacijama kompetencija djeteta. Uvažavanje ovih shvaćanja učenja čini podlogu konstruktivistički orijentiranog kurikuluma. U zapadnim koncepcijama djetinjstva ideja *učenja čineći*, derivirana iz konstruktivističkog pristupa, predstavlja ključni princip poučavanja i vodeće načelo oblikovanja kurikuluma ranog odgoja. Najkarakterističniji modeli tipični za ovu ideologiju poznati su kao Montessori, Reggio i Te Whariki koncepcija. Također razlikujemo i funkcionalističku koncepciju kurikuluma, usmjerenu na produkt tj. učinak te humanističku, usmjerenu na razvoj, a koja je za područje ranog odgoja mnogo primjerenija. Svi razvijeniji nacionalni predškolski kurikulumi orijentirani su na razvoj kompetencija umjesto na razvoj akademskih vještina i mjerljivih postignuća djece tj. *ishoda učenja*. Kurikulum ranog odgoja također obilježavaju i njegove integrirane značajke, koje odgovaraju holističkoj prirodi učenja djeteta.

Oblikovanje kurikuluma ranog odgoja određuju specifični kontekstualni uvjeti određeni kulturom vrtića. Ona se opredmećuje kroz različite strukture a to su prostorno-materijalni kontekst, vremenska artikulacija aktivnosti te kvaliteta komunikacije i socijalnih odnosa. Njihove kompleksne i dinamične interakcije te njihovu ulogu u oblikovanju kurikuluma, u ovom će se radu istraživati i unapređivati akcijskim istraživanjem s elementima etnografskog pristupa. Riječ je o metodologiji kojom je moguće istražiti najdublje razine kulture ustanove te način na koji ju razumiju sami protagonisti (etnografski elementi), te ju postupno unapređivati u funkciji razvoja kurikuluma (aksijsko istraživanje).

Pregled dosadašnjih istraživanja (maksimalno 5000 znakova s praznim mjestima)

Rezultati istraživanja koje su poduzeli Pramling Samuelsson i dr. (2007), opisuju opće i kulturne specifičnosti najpoznatijih svjetskih kurikuluma ranog odgoja te ukazuju na neke sličnosti i razlike među njima. Riječ je o kurikulumu Reggio Emilia (Italija), Te Whāriki (Novi Zeland), Experienta Education (Belgija), High/Scope (USA) i Swedish National Curriculum for Preschool / LPFO 98 (Švedska). Zajedničko im je obilježje shvaćanje djeteta kao aktivnog člana zajednice, zainteresiranog za razumijevanje svijeta koji ga okružuje. Dijete se također shvaća i kao osoba koja je u stanju inicirati svrhovite interakcije i komunikaciju s drugim sudionicima odgojno-obrazovnog procesa, a koje predstavljaju ključni čimbenik njegova učenja i obrazovne dobrobiti. U navedenim se kurikulumima također i jasno iskazuje tendencija razumijevanja i vizualiziranja prava djeteta, kako bi se na njih moglo prikladnije odgovoriti. Usmjerenost na razumijevanje djeteta i njegovih iskustava te isticanje uloge dokumentiranja odgojno-obrazovnog procesa (prikupljanje i interpretiranje etnografskih zapisa), također je zajedničko obilježje većine navedenih modela. U navedenim modelima ističe se, ali različito opisuje uloga okruženja u procesu učenja djece, koja se, primjerice, u kurikulumu Reggio Emilie toliko cijeni da se smatra *trećim odgajateljem*. Evaluacija kurikuluma i procjena postignuća djece, međutim, bitno se razlikuje. Kurikulum Reggio Emilie najargumentiranije opovrgava potrebu i mogućnost procjenjivanja djece i procesa njihova učenja, ističući kako je dokumentiranje odgojno-obrazovnog procesa adekvatan alat razumijevanja i osiguranja podrške njegovu razvoju. Spomenuto istraživanje pokazuje da svih pet prikazanih kurikuluma obilježava kvaliteta, s obzirom na u specifičnu kulturu svake zemlje. Iz tog proizlazi zaključak da sve zemlje moraju razvijati vlastite kurikulume na temelju kulturnih specifičnosti i istraživanja, te da transferi tuđih modela nisu mogući niti potrebni.

Istraživanje McLachlan i dr. (2010), pokazuje da je sadržaj kurikuluma u ranom djetinjstvu važan za

dječje učenje, te da se ono prioritetno odvija kroz igru. Odgajatelji trebaju biti svjesni značenja koncepta *poučavanja kroz igru*, te načina na koji njihove namjerne interakcije u dječjoj igri mogu podupirati proces stjecanja znanja djece. Ovi autori naglašavaju vrijednost oblikovanja kurikuluma koji spaja svakodnevna iskustva djece i znanstvene koncepte, kao pretpostavke formiranja različitih pojmova kod djece.

Turja i dr. (2009) su analizirali sadržaje nacionalnih kurikuluma u Austriji, Estoniji, Finskoj, Francuskoj, Njemačkoj i Škotskoj, u skladu s općim značajkama kurikuluma i obrazovnom filozofijom na kojoj se temelji, uključujući pitanja ravnopravnosti spolova i osjetljivosti pojedinih elemenata obrazovanja za tehnologiju. Analiza različitih nacionalnih kurikuluma je također pokazala i kako oni variraju između zemalja i saveznih država u pogledu njihove *strogosti* i obvezujuće prirode. Mnogi od analiziranih kurikuluma služe kao opći okviri ili smjernice u izradi lokalnih kurikuluma, dok su drugdje navedeni i sadržaji te ciljevi učenja. U nekim slučajevima dodani su primjeri ili zasebne knjižice i brošure sa sadržajem za provedbu prakse (neke savezne države u Njemačkoj, Škotska). Većina analiziranih kurikuluma uključuje značajke tipične za kurikulum usmjeren na dijete (socio-konstruktivistički pristup, holistički pogled na dijete, integrativni pristup sadržajima za učenje, naglasak na socijalnim interakcijama, istraživanju, igri). Usredotočenost na stroge ciljeve učenja i više akademski orijentiran kurikulum svojstven je manjini (npr. Škotska). Autori navode da većina analiziranih kurikuluma odražava postmoderan i transmoderan način razmišljanja prema kojem bi kurikulum neke zemlje trebao ponuditi samo opće smjernice i time omogućiti individualne razlike lokalnih sredina s vrijednostima i uvjetima u njegovoj provedbi. Navode da lokalne obrazovne organizacije, zbog novih znanja trebaju zahtijevati stalno profesionalno usavršavanje odgajatelja.

U odgojno-obrazovnoj praksi hrvatskih vrtića, u posljednjih petnaest godina također je poduzet određeni broj istraživanja te su učinjeni značajni pomaci u smislu unapređenja kulture vrtića i postizanja kvalitetnije prakse i kurikuluma. Ta su istraživanja opisana u znanstvenim radovima i studijama (Slunjski, 2011; Vujičić, 2011 i dr.). U ovim istraživanjima prikazano je kako se mijenjala odgojno-obrazovna praksa i kurikulum i kako razina razumijevanja djeteta u oblikovanju odgojno-obrazovnog procesa može rasti tijekom godina, ako se sustavno i kontinuirano osnažuju istraživačke i refleksivne kompetencije odgajatelja. Ustanovljeno je i da promjena kurikuluma, i to organizacijski, sadržajno i strukturno, treba biti povezana s propitivanjem i promjenom načina razmišljanja, te vrijednosti, stavova i temeljnih uvjerenja odgajatelja (Stoll i Fink, 2000). Upravo to će se nastojati postići ovim istraživanjem.

Cilj i hipoteze istraživanja (maksimalno 700 znakova s praznim mjestima)

Sudjelujućim akcijskim istraživanjem s elementima etnografskog pristupa, istražiti će se različite organizacijske strukture ustanove i njihova uloga u oblikovanju kurikuluma te će ih se postupno unapređivati. Posebna će se pozornost posvetiti razvoju istraživačkih i refleksivnih umijeća odgajatelja nužnih za razvoj kurikuluma. Kao rezultat istraživanja očekuju se promjene u svim strukturnim odrednicama kurikuluma, kao i promjene u načinu razmišljanja, te stavovima i uvjerenjima odgajatelja i drugih stručnih djelatnika vrtića. One će se očitovati kao sposobnost kvalitetnijeg interpretiranja i boljeg razumijevanje vlastite prakse, kao preduvjeta ostvarivanja kvalitetnijeg kurikuluma.

S obzirom na prirodu istraživanja (kvalitativno, akcijsko s elementima etnografskog pristupa) hipoteze možemo postaviti općenito.

H1. Kultura vrtića utječe na oblikovanje njegova kurikuluma.

H2. U pozadini svake strukture ustanove leže određeni aspekti njezine kulture, tj. stavovi i uvjerenja odgajatelja.

H3. Za razvoj kurikuluma ustanove nužno je kontinuirano profesionalno usavršavanje djelatnika, a akcijsko istraživanje je jedan od najučinkovitijih oblika tog usavršavanja.

H4. Strukturne i sadržajne promjene kurikuluma će pozitivno utjecati na različite aspekte cjelovitog

razvoja, odgoja i učenja djece.

Korpus i metodologija istraživanja (maksimalno 6500 znakova s praznim mjestima)

Akcijsko istraživanje je specifična vrsta empirijskog istraživanja koje se provodi uz neposredno pedagoško djelovanje. To je znanstveno utemeljeno mijenjanje pedagoškog procesa u kojem su glavni organizatori i kreatori tog procesa pojavljuju istovremeno i kao istraživači (Cohen i dr., 2007). Centralna ideja istraživanja bila bi poticati odgajatelje i druge stručne djelatnike vrtića na preuzimanje aktivne uloge u procesu istraživanja, kako bi osnažili svoje prosuđivanje, unaprijedili svoju odgojno-obrazovnu praksu te se profesionalno emancipirali.

Akcijaska se istraživanja kao metodologija istodobnog istraživanja i mijenjanja odgojno-obrazovne prakse te razvoja kurikuluma oslanjaju na razvoj istraživačkih i refleksivnih umijeća praktičara te na holistički pristup unaprjeđenju prakse i razvoju kurikuluma.

Istraživanje bi započelo procjenom trenutnog stanja, da bi se ustanovilo kako različite organizacijske strukture odražavaju kulturu vrtića i djeluju na oblikovanje kurikuluma, jer u pozadini svake organizacijske strukture odgojno-obrazovne ustanove leže određeni aspekti njegove kulture (Hargreaves, 1999), koji svakoj od struktura daju smisao i opravdanje. Uz to, organizacijske strukture su u međusobnom interaktivnom djelovanju (Datnow i sur., 2002), pa je potrebno istraživati njihovu međusobnu povezanost, prepletenost i uzajamnu ovisnost, jer upravo njihova sinergija snažno određuje kvalitetu odgoja i obrazovanja djece u vrtiću, tj. kvalitetu i orijentaciju kurikuluma.

Tako bi se ustanovilo gdje je najprije potrebno uvesti neke promjene ili poboljšanja i na temelju toga donijela odluka o općem planu akcije. Iz njega bi se izveli konkretni, praktično ostvarivi koraci i osmišljavali načini praćenja učinaka koji se mogu opisati i evaluirati, kao podloge novog planiranja. Svaki novi plan revidirao bi se u svjetlu novih informacija, s obzirom na cikličku prirodu akcijskog istraživanja (Lewin, prema Cohen i sur., 2007). Akcije bi se planirale fleksibilno, i preklapale s refleksijama i evaluacijom kako bi se sudionicima omogućilo revidiranje i mijenjanje shvaćanja pojedinih segmenata procesa s obzirom na nova iskustva i nepredvidive okolnosti. Svaku bi se akciju pomno pratilo i dokumentiralo, pri čemu bi posebno došle do izražaja etnografske značajke istraživanja. Različiti oblici dokumentacije (etnografskih zapisa) o poduzetim promjenama, zajedničke bi rasprave pomogle usmjeriti upravo na one aspekte odgojno-obrazovnog procesa koji su sudionicima najviše dvojbeni i koji izazivaju prijepore i podijeljene stavove.

Planovi praćenja bi bili fleksibilni i otvoreni da bi omogućili bilježenje neplaniranih i neočekivanih događaja. Svako bi praćenje bilo usmjereno na osiguravanje osnove za kritički osvrt na vlastito iskustvo sudionika.

Nakon svake akcije poduzimale bi se zajedničke refleksije sa sudionicima, kao retrospektivan proces koji omogućuje uvid u zabilježenu akciju i omogućuje njezinu pomniju zajedničku analizu. Njome bi se pokušali osmisliti, tj. razumjeti procesi, problemi, događanja i prepreke do kojih je došlo tijekom same akcije. Refleksija bi uključivala razgovor, tj. raspravu među sudionicima kroz koju bi se nastojalo rekonstruirati značenje određenih situacija i stvarati temelj za reviziju plana. Refleksija bi imala evaluacijski aspekt, no također bi bila i deskriptivna, tj. omogućivala propitivanje, stvaranje jasnije slike života i rada u određenoj situaciji, ustanovljavanje prepreka koje se pojavljuju i pretpostavki o tome što bi još bilo moguće učiniti.

U planiranju i provedbi akcijskog istraživanja polazilo bi se od slijedećih koraka (McNiff i Witehead, 2010):

1. Određivanje polaznih vrijednosti istraživanja – riječ je o vrijednostima koje su sastavnim dijelom *Nacionalnog kurikuluma ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja*, a to su vrijednosti koje bi iz

perspektive povijesti, kulture, suvremenih događaja i projekcija budućnosti trebale unaprjeđivati cjeloviti razvoj djece.

2. Ustanovljavanje konteksta istraživanja - istraživanje će se provesti u Dječjem vrtiću Osijek, i to u objektu Pčelica koji ima 8 odgojnih skupina, 16 odgajatelja i upisanih 200 djece u dobi od 3 do 7 godina.

3. Određivanje osnovnih problema istraživanja - potaknuti proces istraživanja i promjena predškolske odgojno-obrazovne prakse u svim strukturnim odrednicama kurikuluma vrtića koji polazi *odozdo prema gore*. Time će se potaknuti profesionalni razvoj odgajatelja i drugih stručnih djelatnika vrtića i razvijati njihove refleksivne kompetencije potrebne za razvoj kurikuluma koji je usmjeren na razvoj kompetencija djece i usklađen s kulturnim kontekstom ustanove.

4. Plan istraživanja:

1. korak: dogovori s ravnateljicom, stručnim suradnicima i odgajateljima o mogućoj provedbi istraživanja. Proučavanje relevantne literature te izrada radnog materijala. Radni materijali bit će izrađeni u suradnji s odgajateljima i pratit će strukturne i sadržajne odrednice kurikuluma ranog odgoja.

2. korak: uključivanje odgajatelja u zajednicu učenja i dogovor oko ostvarivanja kritičkog prijateljstva. Upoznavanje s radnim materijalima te kurikulumom uz izmjene i dopune od strane samih odgajatelja, kako bi se saznale njihove potrebe i povećala demokratičnost cijelog procesa. Snimanje inicijalnog stanja.

3. korak: provedba istraživanja kroz neposredno snimanje i analizu odgojno-obrazovne prakse, koje bi započelo početkom pedagoške godine 2015./2016. i odvijalo se jednom tjedno. Dio pripremnih aktivnosti sudionici će ostvariti samostalno uz sustavno praćenje promjena na sastancima zajednica učenja, kritičkim prijateljstvom, posjetom istraživača skupini i dr.

4. korak: snimanje finalnog stanja. Evaluacija postignutih promjena ostvarivat će se za vrijeme svih planiranih aktivnosti s posebnim naglaskom na praćenje promjena u strukturama i sadržaju kurikuluma.

5. Postupci i instrumenti za prikupljanje podataka - tijekom ostvarivanja istraživanja koristit će se različiti postupci i instrumenti prikupljanja podataka koji se temelje na etnografskom pristupu: pisana dokumentacija sudionika istraživanja, fotografije i video-snimci, sustavno promatranje uz korištenje tehničkih pomagala, polustrukturirani intervjui. Oni će se koristiti za dokumentiranje procesa ostvarivanja istraživanja i praćenje promjena. U tom će dijelu istraživanja najviše doći do izražaja etnografski pristup, temeljen na prikupljanju i zajedničkoj interpretaciji različitih etnografskih zapisa.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (maksimalno 500 znakova)

Istraživanje će dati uvid u različite organizacijske strukture ustanove ranog odgoja i njihovu ulogu u oblikovanju kurikuluma te načine na koji ih je moguće unaprjeđivati. Kao rezultat istraživanja očekuju se promjene u svim strukturnim odrednicama kurikuluma, kao i promjene u načinu razmišljanja, vrijednostima i uvjerenjima stručnih djelatnika vrtića. Rezultati istraživanja pružit će nove znanstvene spoznaje o strukturnim i sadržajnim sastavnicama kurikuluma ranog odgoja i mogu poslužiti kao predložak za poticanje potrebnih promjena u praksi hrvatskog ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.

Popis literature (maksimalno 15 referenci)

- Cohen, L., Manion, L., Morrison, K. (2007), *Metode istraživanja u obrazovanju*. Zagreb: Naklada Slap.
- Datnow, A., Hubbard, L., Mehan, H. (2002), *Extending Educational Reform, From One School to Many*. London and New York: Routledge Falmer
- Hargreaves, D. (1999), *Helping Practicioners Explore Their's Culture*. In: Prosser, J., *School Culture*. London: Paul Chapman Publishing, 48-65.
- McLachlan, C., Flear, M., Edwards, S. (2010), *Early Childhood Curriculum*. Cambridge, New

York, Melbourne, Madrid, Cape Town, Singapore, Sao Paulo, Delhi, Dubai, Tokyo: Cambridge University Press

- McNiff, J., Witehead, J. (2010). *You and Your Action research Project*. London & New York: Routledge.
- *Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje* (2014), Zagreb: Republika Hrvatska, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta.
- Slunjski, E. (2011), *Kurikulum ranog odgoja – istraživanje i konstrukcija*. Zagreb: Školska knjiga.
- Pound, L., (2011), *Influencing Early Childhood Education - Key figures, philosophies and ideas*. Open University Press. Berkshire: Open University Press.
- Pramling Samuelsson, I., Sheridan, S., Williams, P. (2006). *Five Preschool Curricula – comparative perspective*. International Journal of Early Childhood, 38 (1), 11-29.
- Previšić, V. (2007), *Pedagogija i metodologija kurikuluma*. U Previšić, V. (ur), Kurikulum, teorije – metodologija – sadržaj – struktura. Zagreb: Školska knjiga, Zavod za pedagogiju, 15-37.
- Previšić, V. (2007), *Kurikulum, teorije – metodologija – sadržaj – struktura*. Zagreb: Školska knjiga, Zavod za pedagogiju.
- Stoll, L. i Fink, D. (2000), *Mijenjajmo naše škole – Kako unaprijediti djelatnost i kvalitetu naših škola*. Zagreb: Educa.
- Strugar, V. (2012), *Znanje, obrazovni standardi, kurikulum*. Zagreb: Školske novine
- Turja, L., Endepohls-Ulpe, M., Chatoney, M. (2009). *A conceptual framework for developing the curriculum and delivery of technology education in early childhood*. International Journal of Technology and Design Education, 19 (4), 353-365..
- Vujičić, L. (2011), *Istraživanje kulture odgojno-obrazovne ustanove*. Rijeka: Sveučilište u Rijeci, Zagreb: Mali profesor.

IZJAVA

Izjavljujem da nisam prijavila/o temu doktorske disertacije (s istovjetnom temom) ni na jednom drugom sveučilištu.

U Osijeku, 23. 9. 2015. godine

Potpis: Višnja Vekić-Kljaić

Napomena

Molimo Vas da ispunjeni Obrazac 1 pošaljete u elektroničkom i u tiskanom obliku – potpisano – referentu za doktorski studij u Uredu za studentska pitanja.